

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑΣ

3

ΜΑΪΟΣ 1945 * Κ. ΟΛΓΑΪΟΣ * ΤΣΩΡΤΣΙΑ 14 ΑΘΗΝΑΙ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΘΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΥ

Ο Έλλην άνθρωπος βρίσκει στην υπηρεσία ενός ιδεώδους, υψηλότερου από κάθε άλλο ανθρώπινο ιδεώδες και παραδομένου σ' αυτόν από την ίδια την πηγή του, που είναι η Έλληνική φυλή, ή φυλή του αίματός του.

Η πνευματική κι εκπολιτιστική αξία των Έλλήνων μαρτυρείται από αναρίθμητα ιστορικά ντοκουμέντα, βεβαιώνεται από πλήθος ιστορικές προσωπικότητες και παίρνει την υπέρτατη κύρωση στο κατά Ιωάννην ευαγγέλιο (κεφ. ιβ' § 20): «Ήσαν δέ τινες Έλληνες εκ των αναβαινόντων ίνα προσκύνωσιν έν τή έορτή [σημ. Πάσχα στά 'Ιεροσόλυμα]. Ουοιο ούν προσήλθον Φιλίππυ τῷ από Βηθσαιδά τής Γαλιλαίας και ήρώτων αυτόν λέγοντες: κύριε θέλωμεν τόν 'Ιησοῦν ιδεΐν. Έρχεται Φιλίππος και λέγει τῷ Άνδρέα και πάλιν Άνδρέας και Φίλιππος λέγουσι τῷ 'Ιησοῦ, ὁ δέ 'Ιησοῦς ἀπεκρίνατο αυτοΐς λέγων: «έλήλυθεν ή ώρα ίνα δοξασθῆ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου».

Εμπιστεύθηκε λοιπόν ὁ 'Ιησοῦς τή δόξα του στους Έλληνες. Γιατί έδωσε σ'αυτούς την υψηλή, την υπέροχη αυτή τιμή; Δεν υπήρχε τότε ή άπέραντη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία και δέν υπήρχαν Ρωμαίοι στην 'Ιερουσαλήμ και σ' όλη την Παλαιστίνη, όπου ὁ Χριστός δίδαξε; Άν λοιπόν έπιθυμούσε ὁ 'Ιησοῦς την έξάπλωση του λόγου του Θεοῦ και του φωτός τής άπολύτρωσης, κανονικά θά έπρεπε να ένθουσιασθή, όταν άκουσε τή διδασκαλία του οι Ρωμαίοι, πράγμα που δέν άπαγορευόταν και θά γινόταν φυσικά συχνά. Μάλιστα στις ὄρες του μαρτυρίου του δόθηκε άφορμή να συνομιλήσει με τον πραιτώρα, τον Πόντιο Πιλάτο, που ήταν άντιπρόσωπος του Καίσαρος στην 'Ιερουσαλήμ και άσφαλώς διανοούμενος. Οταν λοιπόν ὁ Ρωμαίος αυτός έπισημος ένδιεφέρθη για τὸ κήρυγμα του 'Ιησοῦ, θάπρεπε ὅμοια να δείξει ὁ Κύριος μεγάλη χαρά. Συνέβη ὅμως ὄλωσδιόλου τὸ έναντίον στις έρωτήσεις του Πιλάτου, ὁ 'Ιησοῦς άπαντούσε ψυχρά και μονολεχτικά και στην έρώτηση «τί έστιν αλήθεια;» ὁ 'Ιησοῦς έμεινε άπολύτως σιωπηλός. Γιατί;

Γιατί άπολύστατα έγνώριζε ότι οι Ρωμαίοι δέν ήταν καλὸ ἔδαφος για τὸ σπέρμα τέτοιας διδασκαλίας. Δέν είχαν φυλάξει τή θεία πνοή τής έσωτερικής έλευθερίας, που ὁ γίος του Θεοῦ έρχόταν να άνανεώσει. Είχαν κατακτήσει τον κόσμο, μα βρίσκονταν οι ίδιοι στὸ επίπεδο δούλων άξέστον και άμορφώτων. Άνίκα-

νοι για κάθε ὄρατο και ύψηλό, άνίκανοι να συλλάβουν τὸ αληθινὸ και μέγα νόημα του Άνθρωπισμοῦ, τής δικαιοσύνης.

Αὐτὸ ὅμως τὸ νόημα, καρπὸς τής πραγματικής ψυχικής έλευθερίας, ήταν μέσα στή νοστροπία και τήν ψυχική διάθεση των Έλλήνων από τὰ βάθη τής Ιστορίας τους. Κι ένῶ οι Έλληνες αυτοί ήταν τώρα κατακτημένοι στρατιωτικῶς από τους Ρωμαίους, είχαν, και από νορίτερα μάλιστα, αυτοί άρχισει να κατακτοῦν έκείνους πνευματικῶς. Κι ένῶ ή Ρωμαϊκή αυτοκρατορία χρειάστηκε 400 χρόνια για να έγκοθιδρευθῆ, ή υπόδουλη Έλλάς, μέσα σὲ 30η αὐτῆ χρονίῳ, ὑποσκελίσε τή Ρώμη και δημιούργησε τή δεύτερη, τή χιλιετή περίοδο του Βυζαντίου.

Ήξερε λοιπόν ὁ 'Ιησοῦς ότι ὁ σπέρμα τής διδασχῆς του έμελλε νὰ πέσει σ' ένα ἔδαφος καλλιεργημένο και εὔφορο. Και ήταν γόνιμο και καλά καλλιεργημένο τὸ έλληνικὸ πνεῦμα και ή έλληνική ψυχή δυὸ χιλιάδες χρόνια πριν την εποχή του Χριστοῦ, δηλ. από την προϊστορική άκμή εκείνη εποχή του Κρητομυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ. Τὰ καθεστῶτα ὄλων των άλλων λαῶν ήταν τότε άπολύτα και άποκλειστικά, δηλ. τὸ Κράτος και ή Θρησκεία έπεβάλλοντο επάνω στα άτομα άσυζητητέ, ὅπως τὰ σύγχρονα «δολκληρωτικά» λεγόμενα κρατῆ επιβαλλονται πολιτικῆς Ιδεολογίας. Και μόνον ὁ κόσμος αυτός που κατοικοῦσε από τήν Κρήτη εἰς τήν Θράκη διατηροῦσε μιάν έπίμονη φιλελεύθερη διάθεση.

Εκράτησε με τὴν έπιμονή τή διάθεση αὐτή ὁ Έλληνικός κόσμος, γιατί από νορίς είχε άντιληφθῆ τήν αξία της σάν θεϊκοῦ δώρου. [Η Γραφή λέει ότι ὁ Θεός από τήν άπειρη άγάπη στο πλάσμα του, του χάρισε τὸ καλύτερο πράγμα που είχε αυτός, τήν κῦρια και θεμελιακή Ιδιότητά του, τήν έλευθερία. Κι' έκαμε τὸν άνθρωπο έλεύθερο κι αὐτεξούσιο ὅπως ήταν και ὁ ίδιος. Λοιπόν οι Έλληνες, άνάμεσα σ' όλα τ' άλλα έθνη, φυλάξον τή θεική αὐτή οὐσία με προσοχή και πάντοτε τήν έτίμησαν. Έτσι λοιπόν στάθηκαν οι Έλληνες θεματοφύλακες και φρουροί μιᾶς ιερῆς και πολυτιμῆς για ὄλη τήν ανθρωπότητα παρακαταθήκης].

Τὸ ἔδαφος τής έλληνικής ράτσας είχε καλλιεργηθῆ άκούραστα, γενεές γενεῶν, από υπέροχους εργάτες. Ολόκληρη στρατιά από εἰδικούς καλλιεργητές είχαν σκύψει τὸς ὄμους και είχαν ποτίσει με ιδρώτα και αίμα τὸ ἔδαφος. Άφίνοντας τους προϊστορι-

κούς, και πλήθος δευτερότερος, έχουμε: στή διάπλαση του έθνικου χαρακτήρα: Όμηρο, Ησίοδο, στή πολιτική: Σόλωνα, Λυκούργο, Άριστειδή, Περικλή, στή τέχνη: Αισχύλο, Σοφοκλή, Πίνδαρο, Δημοσθένη, Φειδία, στή φιλοσοφική σκέψη: Ίωνες, Σωκράτη, Πλάτωνα, Άριστοτέλη, στή έπιστήμη: Ηρόδοτο, Θουκυδίδη, Ίπποκράτη, Άρχιμήδη, σὶόν άθλητισμὸ: Ηρακλή, Τρωϊκούς, Ολυμπιονίκες, στα πολεμικά: Μιλτιάδη, Λεωνίδα, Θεμιστοκλή, Μεγαν Άλέξανδρο. Και ένα πλήθος άμέτρητο από άλλους, που ή Ιστορία φυλάει μ' έπιμέλεια τὰ ὄνόματα και τὰ έργα τους. Μ' αὐτῆ τή θαυμαστή καλλιέργεια, μ' αὐτὰ τὰ υπέροχα προσόντα έφωδιασμένοι οι Έλληνες και με κυριώτερο και βασικό προσόν τή σωστή και σίγουρη αίσθηση τής ανθρωπίνης έλευθερίας, ήσαν οι μόνοι κατάλληλοι να ένστερνισθουν ένα κήρυγμα βελτιώσεως, τήν κατοχύρωση δηλ. τής Έλευθερίας με τή δύναμη τής Άγάπης. Λοιπόν ὁ 'Ιησοῦς μίλησε με ικανοποίηση στους Έλληνες και ὁ άπόστολος Παῦλος έκαμε καρποφόρες περιουδεΐες σ'όλο τον Έλληνιστικό κόσμο και, διδάσκοντας τὸ Χριστιανισμό, θεμελίωσε, ίσως χωρίς να τὸ διαβλέπη, τὸ γνήσιο ανθρωπιστικό ιδεώδες πάνω σὶόν διαμαντένιο, τὸν έλληνικὸ βράχο.

Με τὰ νέα εφόδια οι Έλληνες ξεκίνησαν για τή δεύτερη (ιστορική) μεγάλη τους σταδιοδρομία, τή Βυζαντινή.

Έτσι ή Βυζαντινή περίοδος του Έλληνισμοῦ έρριξε τὰ νέα τήν άνθη επανω στις αγελες των βαρβάρων. Έτσι οι μεγάλοι πωτέρες τής Χριστιανωσύνης, οι υπερλαμπροί αοιτες τής εκκλησίας, που σκόρπιζαν τὸ νεο φῶς στα διπλάσια πληθη, είχαν έλληνικό αίμα στις φλέβες τους. Έτσι ὁ 'Ηρακλειτος, ὁ Θεοδοσίος, ὁ 'Ιουστίνιος, ὁ Βασίλειος και οι Παλαιολογοί άπλωσαν πάλι τὸν πλουτο τής έλληνικής ζωῆς στα περατα τις γνωστῆς Οικουμένης. Έτσι Θρησκεία και Παιδεία, Εκκλησία και Έθνος, Σταυρός και Σημαία, Έλλάδα και Χριστιανωσύνη έκαμαν ένα ζεύγος ενιαίο και άδιασπαστο που μέσα του άσφαλιότηκε τὸ άκομη ιερώτερο ζεύγος, τὸ ζεύγος Έλευθερίας-Άγάπης, τὸ άγιο των άγιων, τὸ άκαταλυτα ζωοφορο κειμήλιο, τὸ ανθρωπιστικό έμβλημα. Αὐτὸ ὁδηγεΐ πια τα έλληνικά βήματα στους δρόμους τής Ιστορίας.

Όταν έπεσε ή Πόλη, τὸ θειο αὐτὸ πνεῦμα ὁ ζέφυρος τής νεας έλληνικής ιδέας έπνευσε προς τή Δυση. Τὰ χώματα ὅμως, όπου ή ιδέα λικνίστηκε, κράτησαν τους γλυκούς σπόρους. Έτσι, ένῶ στη Δυση γινόταν ή άναγεννηση του Έλληνικοῦ φοίνικα στην άμφίβολη μορφή του εὔρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, στην Τουρκοκρατούμενη γῆ βλάσταιναν δεΐλα και με συστολή τὰ εὔσσμα και ιερά άνθη, τὰ κρυμμένα στους μυχούς των έλληνικών καρδιῶν. Κι όταν ήρθε τὸ πλήρωμα του χρόνου, ξεπήδησαν οι νεοί γιγαντες του έλληνικοῦ στερεωματος. Κρότησε τὸ καρτοφίλι κι έκαμψαν τὰ κυρτά ξιφη — Κατωάνης, Ρήγας, Σουλιάδης, Υψηλάντης, Γεμμάος Π. Πατρῶν, Γρηγορίου Ε', Κολοκοτρώνης, Διάκος, Άνδρουντος, Μπότσαρης, Κανάρης, Παπαφλέσσας, Μιαούλης, Καραιοσάκης, Μεσολόγγι— ή έλληνική φλογα φτάνει στους έφθα ουρανοῦς, φωτίζει τήν πλάση ὄλη. Μένουν εκστατικοί Εὔρωπαίοι και Άμερι-

κάνοι. Παρουσιάζονται οι «φιλέλληνες» που ερχονται κοντά σ' αὐτὸ τὸ υπερλαμπρο φῶς, τραβηγμένοι από τήν έξωτική μαγεία του.

Τὸ έθνος τὸ έλληνικὸ είναι περιούσιος και προνομιούχος φορέας του πιδ Ιερῶθ Ιδανικοῦ των ανθρωπων ὄλης τής Γῆς. Και δέν είναι μόνο φορέας, αλλά και φροντιστής και φρουρός και υπερασπιστής. Τὸ χρέος αὐτὸ, που τὸ φέρνει εὐχαριστως επάνω στους ὄμους του, τὸ εκπληρώνει πάντοτε τιμητικά. Και δέν έχει ποτέ σημασία ή έλληνική νίκη αὐτῆ καθ' αὐτήν, ὄση σημασία έχει ή έλληνική στάση απέναντι ὄποιοῦδήποτε βέβηλου, ή έλληνική άντρεία, ή έλληνική πίστη. Γιατιῦπάρχουν ὄλοκαυτώματα που είναι μεγαλειώδεις νίκες. Όπως τὰ ὄλοκαυτώματα του Σέκου, του Άρκανδιού, του Μεσολλογγιού. Και υπάρχουν άφανισμοι που δέν χάνονται ποτέ. Όπως ὁ άφανισμὸς των 'Ιερολοχιτών.

Είναι τὸ έλληνικοέθνοςόφρουρος του τιμιώτερου θησαυροῦ τής Οικουμένης. Κι αὐτὸν ὄφρουρο, άναρριχθῆκε κάποτε ὑπουλα από σκότινα βαθῆ για να τον πλήξει ὄλοσέννας βρυκόλακας. Οβρυκόλακας τής στυγνῆς έκείνης Ρωμαϊκής (Μουσουλνικής)αυτοκρατορίας. Δένελεγε συννεϊτοῦθβαρβαρος, σέ τιποτα δέν τον άφέλισε τὸ φῶς, που πρώτα σ' αὐτόν έφτασε από τήν Άθήνα και από τήν Πόλη. Έκαμε έναν πολιτισμὸ ή νέα αὐτῆ Ρώμη, ὄπως και ὁ Οὔννοι του Βερολίνου, μα ὁ πολιτισμὸς αὐτὸς άπόμεινε τεχνικός-ύλιστικός και τίποτα πιασπάνω. Και σ' έπίμετρο, μέσα από τις βάφραες ψυχῆς των εὔθων αυτών ξεπήδησαν τὰ ιταμά και θρασυδέιλα αὐτα κτήνη, ὁ κομμουνισμὸς άρχικά και ὁ άναίσχυτος φασισμὸς κατόπιν. Που άπειλησαν να καταπατήσουν κάτω από τὸ μρωμερὸ πέλιμα τους τὸ κρεινο τής ανθρωπίνης αξιοπρεπειας. Που δὲ γνωρίζουν πίστη, τιμή, ή αλήθεια. Που παραμονεύουν να χτυπήσουν σὲ σκοτεινῆ γωνιά. Που προσβαλλουν ιερά και ὄσια, σὲ μέρα θείας γιορτῆς. Που σκ τώνουν άλυσοόδετους γερους, γυναίκες και μωρά. Που σύβλιαζον μέσα στο μεσημερι για τὰ ανύπαρχτα δικαία τους και φοβερίζουν γῆ και οὐρανό, διαν πιστεύουν πῶς είναι άσφαλισμένοι.

Αὐτὰ τὰ εκτρώματα των σκοτεινῶν δυνάμεων τής Γῆς, τὰ εναγῆ αὐτὰ πλάσματα του μίσους, ριχτηκαν να χτυπήσουν ὄλοσφονικά τον αιώνιο φρουρο τής Ιερῶτερης Ιδέας, τον άφιλοκερδῆ και σερμὸ χορηγο τής οὐράνιας τροφῆς του Κόσμου. Τὸ έξευγενισμένο, τὸ άπτρουστικό, τὸ φιλόξενο αὐτὸ πλάσμα τής χώρας του μέτρου και τής χαρῆς. Μά τα μικρά χερια τὰ τσάκισε ὁ μικρός έλληνικός Δαβίδ.

Έτσι προβαλε ή αῶγή τής Νέας Έλληνικής περιόδου. Νέοι ήρωες τεράστιοι διαγράφηκαν σὶόν ὄριζοντα τής άθάνατης πατριδας μας. Άρχοντες με θαυμασιῶς πατριωτική και συνετή πολιτεία. Άρχηγοί πανάγρωπνοι μ' έλληνοπρεπέστατο ήθος, άξιο τής πατριδας, λαμπροί ὄδηγοι-άστρες στο στερεώμα των έλληνικώνπερρωμένων. Έπειτα τὸ πλήθος του στρατευμένου λαοῦ, πλήθος άγνώστων στρατιωτών, που μέσα στην πυκνή χιονοθύελλα των Άλβανικών βουνών ὄρμησαν με τήν «κόψη του σπαθιοῦ τῆν τρομερή». Ηρωες, που σὶς φλέβες τους έτρεχε τὸ ίδιο φλογώδες αίμα των ήρώων του Τρωϊκοῦ θρύλου, τῆς πεδιάδας του Μυ-

ραθώνα, της άμμου των Γαυγαμήλων, των επάλλεων της Βασιλεύουσας, των βράχων του Σουλιού. Έμπιστοι της δόξας του υιού του Θεού, κληρονόμοι του θείου λόγου και όργανα της υπηλότατης προσταγής. Ρωμαιοφόροι άγγελιοι, που συντρέβουν τους άποστάτες δαίμονες και εξασφαλίζουν άνοιχτή τη λεωφόρο των μεγάλων περρωμένων της άνθρωπότητας. Της άνθρωπότητας, που κινδύνεψε να κυλιστεί στο βούρκο μιας φοβερης ψευτιάς, άπάτης και άτιμίας. Δέ θα μαραθή ποτέ ή ιερή άαφήν τους.

Σ' αυτή λοιπόν την ευγενική φυλή είναι έμπιστευμένος ο πολυτιμότερος Θεσαυρός της Λευτεριάς και 'Αγάπης. Θεσαυρός συγκομισμένος από μυστικές άστρικές πηγές. Τόν έσυγκόμισαν με κατανυκτική προσοχή και τον έμπιστεύτηκαν στην έκλεκτή ούτή γράτσα Ιστορικής προσωπικότητας άδιαμφισβήτητου και άκατάλυτου κύρους. Η 'Ελλάδα έχει νιώσει την υπέροχη αυτή τιμή και εκτελεί την άποστολή της άσφαλα. Κάθε 'Ελληνας ξέρει πως είναι ένα τίμιο άφιέρωμα στο υπέροχο και ώραιότερο αυτό καθήκον. Ξέρει πως είναι φορές, φροντιστής και φρουρός της Ιε-

ρώτερης ιδέας, που ή ουσία της γίνεται από λευτεριά κι άγάπη. Και ξέρει πως ή Γαλανόλευκη είναι το σύμβολο αυτής της ιδέας: γαλάζιο άπλωμα ή λευτεριά, άσπρος σταυρός ή άγάπη. Τόν τρομερόν οδοστρωτήρα, που άπειλεί να καταπατήσει και να τσαλακώσει την άνθρώπινη άξιοπρέπεια, που άπειλεί να καταλύσει ό,τι τιμιότερο παραδόθηκε από το ύψος του Παρθενώνα και από το λόφο του Γολγοθά, θα τον παρεκκλίνη και θα τον κινή να πείσει στο βάραθρο του άφανισμού του ό άγνός, ό γνήσιος άνθρωπισμός, ό 'Ελληνικός άνθρωπισμός.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΜΑΣ

Παράκλησις. Πολλοί συμβαίνει ν' άδιεφορούν στην άνθρωπιστική ιδέα. Πολλοί άδιαφορούν για κάθε ιδέα, κακόν θέβαια, αλλά δέν είμπορεί ποτέ να ενδιαφερθή κανείς διά της βίας για τίποτε. Μιά παράκλησις όμως γίνεται σ' αυτούς. "Ας δίνουν το Δελτίον όπου νομίζουν ότι δά προσφέρη τον προορισμό του και δά προσφέρη υπηρεσίαν. Είναι άδύνατον στον κύκλο των γυναικών και των δικών τους να μην υπάρχει κάποιος που δά ενδιαφερθή.

'Αρχή δύσκολη. Οι άναγνώστες του 'Ιλισσοφ δά έθασανίστηκαν λίγο στο πρώτο και δεύτερο δελτίο. Κάπως δύσκολες οι διατυπώσεις, ψιλά τα γράμματα, λιγάκι κακοτυπωμένα. Η αρχή δύσκολη, που είναι δύσκολη. "Ας θεωρήσουν το πνευματικό ύλικό που τους προσφέρθηκε σαν ένα σχέδιο μιας οικοδομής. "Ιδουμα μεγάλο με πλήθος υπηρεσίες, σχέδιο πολύπλοκο, βαρύ, έδω κι έκεί σκοτεινό. "Ας κάμουν λίγη ύπομονη, γιατί δά έξηγηθούν όλα σιγά σιγά με τη σειρά. Θα στερεωθούν οι έννοιες που φωτίζουν την ιδεολογία του άνθρωπισμού, θα στηδη πάνω στα θεμέλια της και δά σκεπαστή ή οικοδομή. "Ας χρησιμοποιήδη κάθε άπλότης εκφράσεως, ώστε να γίν νυν νοητές και οι πιο δύσκολες λεπτομέρειες. Τά συμπληρώματα και οι διακοσμησεις της οικοδομής δά γίνονται με πᾶσαν άνεση και εύχέρεια πλέον.

Οι παρατάξεις. Μόλις κανείς κατοπισητίζει τις αντίθεσεις που υπάρχουν άναμεσα στη δεικτα και την άριστη παράταξη, άλέπει καθάρα πόσο κοινά στέχουν και οι δύο, πόσο μεροληπτική είναι ή καθεμία τους απέναντι της κοινωνίας. "η μια μαζεύει κάτω από τις φτερωτές της το ένα μέρος των πολιτών και ή άλλη το άλλο. Και τί κάνουν μ' αυτό; Τί άλλο θέβαια όπό το να κρατούν μια κοινήτητα λαού σε διαρκή διαίρεση, για κακό και των δυό μεριδων.

Συνειδητοί άνθρωπιστές. Οι άνορωπιστικοί άρχες συνειδητοποιήζον κα ναυργάνουν τον άνθρωπο. Νιώθει νέους χυμούς να τον πλημμυρίζουν. Θεμελιώνεται μέσα του ένα δυνατό πνεύμα αίσιοδότης και άσφαλείας. "Αποκτά κάτι το έπισημο, το άξιοπρεπές, το γαήνιον και πλήρες από έμπιστοσύνην. Για δλους τους γύρω του ό συνειδητός άνθρωπιστής γίνεται ένα γλυκό φάρος, μια αξιοάδρευτη μορφή. "Αν είναι γυναίκα, ή δύναμη των προσόντων αυτών πολλαπλασιάζεται, γιατί ή γυναικεία φύσις, πλουσιμένη με συνειδητόν άνθρωπισμό, γίνεται έξισιον ύπόδειγμα. Συνειδητοί άνθρωπιστριοι έπιτελούν άνυπολογίστος πολύτιμον έργον σαν μητέρες, άδελφές και ούζυγοι.

Πολιτευτές. Διάφοροι έπολιτευτές με τή κοπάδια τους γυρίζουν στο καχεκτικό λειβάδι που λέγεται ούζυχρονη έλληνική χώρα. "Ολοι ένα σκοπό έχουν: τή συμπερόντα της ομάδας τους Σηκώνουν μία σημαία, κοιτάζει ό ένας τού άλλου την άνομοσία και φροντίζουν ώστε να μη μοιάζουν μεταξύ τους (οί όνομαστές): κόμμα έθνικόν, κόμμα έθνικοφρόνων, κόμμα έθνικιστών, πανελλήνιον έθνικόν κόμμα κλπ. "Επειτα, τή ένα κόμμα θέβει δασάλευτη δημοκρατία, τή άλλο βασίλειομένη, τή τρ το σοσιαλιστική, τή τέταρτο σο-

σιαδημοκρατική κλπ. Οι κομματικοί καπετάνιοι από τή μια και οι τέσσερες τυπικές παρατάξεις από τήν άλλη λυμάνονται την ύποσυνειδητή άνθρωπιστική όργάνωση του λαού. Συνειδητοποιείται όμως σιγά σιγά και όρχίζει να γυναιξη τους έχθρους και τους φίλους.

Λογοτέχνης. "Οπως στην πολιτική, έτσι και στην καλλιτεχνική-πνευματική ζωή υπάρχουν διάφορα κόμματα και κλίκες. Καίκεται έπίσης το σύμφερον και ή «έπιτυχία» είναι το κέντρον, ό μόνιμος στόχος. Ξεφυλλίζοντας κανείς τή σχετικά περιοδικά, μεγαλόσχημα και φωνακλάξικα, ενώ από τή μια μεριά δέ βρίσκει έδαφος να πατήγη, από τήν άλλην τόν πᾶνι έσχημο αίσθημα όπό τόν άνταγωνισμό που κάνουν. Κάποιος που άγωνίζεται αυτόν τόν μικρόν άγώνα με το σχετικό του όπλοστάσιο, ερωτεύτηκε τόν άνθρωπισμό και κείνους που ενδιαφέρονται γι' αυτή τήν ιδεολογία. "Αν όμως αντί όπό τή λοξή γωνιά των πνευματικών τριδών να τοξέουν τή γολή της άδυναμίας, στέκονται λίγο να κοιτάξουν τούς, δά έπαιρναν αυτού ψυχοσωτήρια όδρα από τόν άνθρωπισμό.

Δημοσιογράφοι. "Αρθρογράφος πρωϊνης έφημερίδας ώνώμασε τόν άνθρωπισμό «άπρόσωπο». Τόσο ξέρει ή όδηγηδία κάποιου μέτρο έχουν άνακαλύψει έκεί τους άντιπodes οι άνθρωποι τού νέου» κόσμου. Μέτρο που κανονίζουν τις δόσεις σωστά, ώστε να θραίνουν κανονικά πάντοτε άνθρωποι άπ' τή έργοστασία τους. Είναι άληθινά άνθρωπιστικά έδη, κανείς έν μπορεί να τή άρνηδη, μα κάτι τή «υποποιημένο» μυρίζουν. Μοιάζουν με τή αυτοκλήτητα τού Φρντ, ή τή κονσερβαρισμένα τρόφιμα, τή ζευγάρια παπούτσια και τή κοστούμια πουδλα αυτά κυλούν μονοκόμματα στην κυκλοφορία της ζωής. Είναι όμως άναμφισβήτητα άνθρωπιστικά δντα και άναμφισβήτητα πάλι είναι άναθρεμμένα με τή γάλα των δεών, ήγουν των 'Ελλήνων.

Οι δυο άρχοντες. "Οδ έξεταστή στα έπόμενα δελτία σ' δλη του τήν έκταση το δέμα της βασικής μορφής τού άνθρωπιστικού πολιτεύματος. "Οδ φανή πως δέν υπάρχουν έδω νεφελώδεις θεωρίες και ούτοπικές χίμαιρες. "Οδ δειχτή πόσο πιστά εκφράζεται το διάχυτο αίτημα τού λαού, ανεξάρτητα κάθε «τάξεως» και κάθε κομματικού προσανατολισμού, στο πρακτικά ώργανωμένο 'Εθνικό και άνεκάθεν ποδητο αυτό πολιτεύμα. Τό πολιτεύμα των δυό άρχόντων που δά είναι έπιτροποι, «έφοροι» ή και άκληρες (μήπως δέ έλέπημε ότι και οι κληρονομικοί άρχοντες τίθενται εις δεδομένη στιγμήν υπό όίρεσιν; Τό πολιτεύμα των δυό άρχόντων (Οίκονομίας και 'Αγωγής), που δέν είναι πολιτεύμα νέο, άσφαλίζει με τόν καλύτερο τρόπο τήν εύρυθμία της κοινωνικής λειτουργίας και έγγυθται άπολύτρη άπρόσκοπη πορεία στη λεωφόρο της ευμηνίας. "Εκτενο δέ που παντός που κατασφαλίζει με τήν πλέον άπόλυτη βεβαιότητα είναι ή ύψωση τού άνθρώπου εις ήδικόν έπιπεδον άξιον των έσωτέρων πόδων και προσοδεώντων του. "Εξουδετερώνοντας τις δυο άντιπαλες παρατάξεις, της δειξιάς και άριστορας, παραμερίζοντας και άγωνώντας τις μονόπλευρες έπιδωξεις της καθεμίας και άκολουθώντας μ' άλύγιστην έπιμονή, συνειδητά, τή όδον που φέρνει σε άδιαταραχτή συνημία τή δυο άνδρώπια στοιχεία (ζώο και πρόσωπο), έπιτυγχάνει να ύψωνη τόν άνθρωπο στο δάδρο που τού άξίζει μέσα στην πλάση, στο δάδρο της ευγένειας, της άξιοπρέπειας, της «ά ν δ ρ ω π ι α ς».

'Ελληνική έννοια. Στο άρθρο «Τό έλληνικό έθνος φορές τού άνθρωπισμού» δειχεται πως ή άνθρωπιστική έννοια είναι κατ' έξοχήν έλληνικό δημοίωργημα. Είναι δηλ. σύνδετη από δυο στοιχεία που μορφώθηκαν από κύτταρο τού 'Ελληνικού αίματος κατά τή δίσταση της έλληνικής φυλετικής σταδιοδρομίας. Τό ένα εί-

ναι ή 'Ελευθερία, που ή καταβολή του παρουσιάζεται από τους 'Ομηρικούς χρόνους, έμπιδώνεται στους άγανες κατά τού Περσικού φασισμού και άκτινοβολεί σαν έξισιον μετέωρο στα χρόνια τού Περικλέους. Τό άλλο είναι ή 'Αγάπη, που ή καταβολή του ριζώνει και πετάει θασοτούς στον υπόδουλο αλλά έσπλωμένο 'Ελληνισμό των Ρωμαϊκών χρόνων και φωτοέολετ σαν ούράνιο σέλας με τή Βυζαντινή αυτοκρατορία. Τά δυο υπερόκοσμα στοιχεία ό έλληνικός κόσμος σαν θεϊκός άλχημιστής τή έκαμε ένα κράμα μοναδικής αξίας για τή ζωή των άνθρώπων μέσ' στην πλάση. Και τή έβαλε τελικά στη σημαία του αιώνα και άκατάλυτα σύμβολα. Διότι τή γολάξιο είναι τή σύμβολο της λευτεριάς που δέν είναι τίποτ' άλλο παρά μία τάση για άπλωμα δίχως όρίζοντες, όπως είναι ό ούρανός. Αυτό τή φντο τή σημασία τή σφραγίζει ένας άσπρος σταυρός, σαν να δέλη να φτιάξη ένα δασμό, να περιορίση αυτή τήν άπέραντη διάθεση. Είναι ή 'Αγάπη, που δέν κάνει άλλο παρά να αγκαλιάζη, να δένη, να ένώνη, να περιορίση τήν τάση της άμετρης και έπικίνδυνης λευτεριάς.

'Αμερικανικός άνθρωπισμός. Μπορεί κανείς αξιόλογα να μιληση για «'Αμερικανικό» άνθρωπισμό. "Αιθνηδία κάποιου μέτρο έχουν άνακαλύψει έκεί τους άντιπodes οι άνθρωποι τού νέου» κόσμου. Μέτρο που κανονίζουν τις δόσεις σωστά, ώστε να θραίνουν κανονικά πάντοτε άνθρωποι άπ' τή έργοστασία τους. Είναι άληθινά άνθρωπιστικά έδη, κανείς έν μπορεί να τή άρνηδη, μα κάτι τή «υποποιημένο» μυρίζουν. Μοιάζουν με τή αυτοκλήτητα τού Φρντ, ή τή κονσερβαρισμένα τρόφιμα, τή ζευγάρια παπούτσια και τή κοστούμια πουδλα αυτά κυλούν μονοκόμματα στην κυκλοφορία της ζωής. Είναι όμως άναμφισβήτητα άνθρωπιστικά δντα και άναμφισβήτητα πάλι είναι άναθρεμμένα με τή γάλα των δεών, ήγουν των 'Ελλήνων.

Οι δυο άρχοντες. "Οδ έξεταστή στα έπόμενα δελτία σ' δλη του τήν έκταση το δέμα της βασικής μορφής τού άνθρωπιστικού πολιτεύματος. "Οδ φανή πως δέν υπάρχουν έδω νεφελώδεις θεωρίες και ούτοπικές χίμαιρες. "Οδ δειχτή πόσο πιστά εκφράζεται το διάχυτο αίτημα τού λαού, ανεξάρτητα κάθε «τάξεως» και κάθε κομματικού προσανατολισμού, στο πρακτικά ώργανωμένο 'Εθνικό και άνεκάθεν ποδητο αυτό πολιτεύμα. Τό πολιτεύμα των δυό άρχόντων που δά είναι έπιτροποι, «έφοροι» ή και άκληρες (μήπως δέ έλέπημε ότι και οι κληρονομικοί άρχοντες τίθενται εις δεδομένη στιγμήν υπό όίρεσιν; Τό πολιτεύμα των δυό άρχόντων (Οίκονομίας και 'Αγωγής), που δέν είναι πολιτεύμα νέο, άσφαλίζει με τόν καλύτερο τρόπο τήν εύρυθμία της κοινωνικής λειτουργίας και έγγυθται άπολύτρη άπρόσκοπη πορεία στη λεωφόρο της ευμηνίας. "Εκτενο δέ που παντός που κατασφαλίζει με τήν πλέον άπόλυτη βεβαιότητα είναι ή ύψωση τού άνθρώπου εις ήδικόν έπιπεδον άξιον των έσωτέρων πόδων και προσοδεώντων του. "Εξουδετερώνοντας τις δυο άντιπαλες παρατάξεις, της δειξιάς και άριστορας, παραμερίζοντας και άγωνώντας τις μονόπλευρες έπιδωξεις της καθεμίας και άκολουθώντας μ' άλύγιστην έπιμονή, συνειδητά, τή όδον που φέρνει σε άδιαταραχτή συνημία τή δυο άνδρώπια στοιχεία (ζώο και πρόσωπο), έπιτυγχάνει να ύψωνη τόν άνθρωπο στο δάδρο που τού άξίζει μέσα στην πλάση, στο δάδρο της ευγένειας, της άξιοπρέπειας, της «ά ν δ ρ ω π ι α ς».

*

'Ο γρύλλος

Γλυκό είναι τή θραδάκι στον άπέραντο κάμπο, εύωδιάζει τή χρώμα κάτω άπ' τή τρυφερό χόρτο, τ' άστρόκρια ένα ένα τρεμοπροβάλλουν στο διάπλατο ούρανό. Νά μια θεσπέσια ώρα, γαλήνια, που ό γρύλλος δ' άρχισιο τή σοφή του τροπάριο κρρρ-κρρρ-κρρ... άργυροκούδουνο ήχο μέσ' στη θαδιά σιγαλιά.

Κυρίες και Κύριοι είναι ή ώρα της προσευχής παρακαλώ σας, μη διακόψετε τήν προσήλωσή μου και μη διαταράξετε τήν ευσέβεια μου. "Ολη τήν ήμερα, δσο ό λαμπρός ήλιος έκανε τις σκιές των σπιτιών σας να μικραίνουν, να μεγαλώνουν και να γυρίζουν, έσετς εκάμστε πράγματα πολλά, τή χέρια σας έκαμαν άπειρα άντικείμενα, τή στόμα σας έτρε άπειρα λόγια γεμάτα από μέλλοντα έργα. Τήν ώρα όμως αυτή που κατεβαίνουν τή δαστρα ό γρύλλος τραγουδεί, παρακαλώ σας, μη διακόψετε τή τροπάριο του.

κρρρ-κρρρ... έγω είμαι ένας άόρατος Κύριος κρυμμένος στη ρίζα ενός μικρού χορτοριού τής γής. Στο έπλετο φως τ.υ.σ. σκοταδιού τήν προσευχή μου έτοιμάω κάθε τέτιαν ώρα, τήν προσευχή μου ένώνισιν σου τή δαδρα τής δημιουργίας τονίζω σε άργυρόν ήχο.

"Ενα είναι τή όνειρό μου και μια ή εύχή της ψυχής μου που κάθε θράδω άφίνω να σηκώνεται ψηλά στους ούρανούς: Νά μη διαταραχτή ή όμορφιά τού κόσμου, να μη λείψη ή όμορφία που φτιάνεται από τή χρώματα κι από τούς 'Ιακίους. Μη λείψουν οι στοιχεία που παίζουν άναμεσα στ' άστέρια, μη λείψουν οι εύτυχίες, μη λείψουν οι ποινές και ή αιώνια συμφωνία με τούς άντίθετους φθόγγους, χ'ρά και λύπη, στεναγμοί και γέλοιο, δεική συμφωνία τής ζωής και τού θανάτου, έτσι άκατάλυτα να υπάρχει έτσι άκατάλυτα ό ευγενής πόλεμος να δικαίωνη και να δημιουργή.

Μη λείψη ή όμορφία τού κόσμου κι ή όμορφία του να μη διαταραχτή. "Αστέρια να γυρίζουν δουτίζοντας μέσ' στο πολύγυνο χάος, να τριβούνται σε σκόνη και πάλι να ξανασημύουν σε σάμα και στο όριο της σκόνης κόσμοι και κόσμοι στη μαγία της ζωής να δέρονται, και τούτ ή Γη μας κι ό ήλιος της ό διαμαντένιος έτοι να παλεύουν μεταξύ τους με τή μεγάλω, τή αγαδό τους πετσμα. Και μετς, κύριοι σπουδαίοι και υπερόφανοι γεμάτοι άγριον έρωτα για ό,τι γύρω μας κι έξω μας υπάρχει, πόντα, χωρίς άνάπαση, με δάρρος, με άντρεία και με ύπομονη, να πελεκώμε τή τέλειο οικοδόμημα που φτιάνεται από εύτυχία και πόνο εις τόν αιώνα των αιώνων. "Αμήν.

*

'Ο «'Ιλισσοδς» βγαίνει κάθε μήνα και πωλείται με τή φύλλω, 10 δρ. τή δελτία. Τσώρτσιλ 14.